

Globális klíma- és környezetváltozás Hozzászólás

Szarka László Csaba

laszloszarka54@gmail.com

Beérkezés: 2020. április 27., Elfogadás: 2020. május 1.

Rövid kivonat. Az írás a Professzorok Batthyány Köre és az MTA Könyvtár és Információs Központ 2020. február 12-ei vitaestjén Ferencz Orsolya: *Korszakváltás/globális klíma- és környezetváltozás – az úrkutató szemével* című előadását követően megtartott hozzászólás leírt változatát és a bemutatott ábrákat tartalmazza. Az előadás és a többi felkért hozzászólás (Bartholy Judit, Haszpra László, Hetesi Zsolt, Mika János, Timár Gábor) mainstream nézeteket képviselő szemléletével szemben azt állítom, hogy a tudományos háttér messze nem tisztázott. Sőt, azzal, hogy (1) az ENSZ 1992-es klímaváltozási keretegyezményében (UNFCCC) az „éghajlatváltozás” definíciója eredendően antropogén klímaváltozásra lett leszűkítve; (2) az IPCC irányelve szerint az IPCC feladata „*az emberi tevékenységből eredő klímaváltozás tudományos alapjainak megértése*”, magát a tudományt siklatták ki. Elfogulatlan tudományos vitákra van szükség, amelyben a háttérbeli értékrendek és elköteleződések sem tarthatók rejtve.

Bevezető. Töprengtem, hogy kérdéseket tegyek-e fel a látványos előadásához, vagy pedig az előre előkészített illusztrációkon menjek-e végig. A második megoldást választottam. Az elhangzottakhoz egyetlenegy közvetlen észrevételt teszek: a hokibotgörbéről az előadónak érdemes lenne Valérie Masson-Delmotte, az IPCC WG I társelnöke véleményét megismernie, miszerint a középkori meleg időszak (MWP) igenis globális kiterjedésű volt. Ferencz Orsolya szerint „*minden szinten szinte minden*” bizonyítja a CO₂ üvegházhatását. Szerintem „*minden szinten szinte semmi*”. (1974 nyarán a moszkvai GUM áruházban foglalta így össze lényegét egy miskolci egyetemi évfolyamtársam).

Az alapprobléma. Részletekbe menő tárgyalás helyett igyekszem rámutatni az alapproblémára.

1. ábra

Az éghajlatváltozás jelenségkörét két kutatói csoport egymástól eltérően ítéli meg: 1. A mainstream nézet kiváló képviselője, Ferencz Orsolya előadásából megismertük az IPCC-véleményt. (Ide tartozik a jelenlévő Bartholy Judit, Hetesi Zsolt, Mika János és Haszpra László is; Timár Gábor geofizikus talán részben majd igazat ad nekem.) A mainstream álláspontot tehát ismerjük. 2. A kételkedő kutatók – akik közé tartozom – szerint az éghajlatváltozásnak ezer oka lehet: természeti (pl. Nap, felhőzet, óceánok: ki tudja, az óceáni áramlások éppen milyen hőt hoznak fel a mélyből) és antropogén (pl. felszínátalakítás). Mindezeket nem ismerjük kellőképpen. Mellettük a CO₂ általi „üvegházhatás”: jelentéktelen. A két csoport között megegyezés van abban, hogy (a) az éghajlat állandóan változik, (b) a CO₂ a földi élethez alapvető fontosságú, (c) a kisjégkorszaktól kezdve a légköri CO₂-szint emelkedett (280 ppm-ről 400 ppm-re, de érdemes felidézni Fodor József: *A levegőről* című, 1890-es publikációjának adatait. Ő 380 körüli ppm-eket mért Budapesten és Kolozsváron. 280 ppm a tengerközeli helyekre volt jellemző, míg pl. Madridban 130 éve 505 ppm volt a mért CO₂-szint). (d) Ugyanezen időszak alatt a globális átlaghőmérséklet összességében kb. 1 °C-kal emelkedett. (e) Az éghajlat előrejelzése hosszú időtávon lehetetlen (ld. IPCC 2001, 2007).

Nyílt rendszert szerintem nem lehet úgy tekinteni, mintha zárt rendszer lenne. A hosszú távú előrejelzés ezért is lehetetlen. A vitát azért nem lehet lefolytatni, mert egy harmadik oldal (zöldszervezetek, politikusok, média) nem engedi. Ez az oldal zömében pánikkeltő. Al Gore szerint „the science is settled” („tisztázott a háttér”). 2019 őszén az ENSZ (nyomukban a budapesti önkormányzat) *klímavészhelyzetet* hirdetett. Bármit állítanak, semmi sincs tisztázva. Szeretném, ha lefolytatnánk a tudományos vitákat, és kimondanánk, hogy az ENSZ pánikkeltése teljességgel alaptalan. Most azonban egy olyan kampány folyik, amelynek során a kételkedő kutatókat próbálják elhallgattatni.

Összekuszált definíció. Talán nem is kellene egyebet mutatnom, mint az UNFCCC (ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény) 1992-es „éghajlatváltozás” definícióját (2. ábra). Eszerint az éghajlatváltozás eredendően „antropogén”! Hiányoznak belőle a külső erők is, amikor azt írják, hogy „az éghajlati rendszer jelenti az atmoszféra, a hidroszféra, a bioszféra és a geoszféra, valamint azok kölcsönhatásainak összességét”. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményéről a magyarországi törvény 1995-ben született meg. (Az 1995. évi LXXXII. Törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény sajátossága egy ferdtítés, amit geofizikusként sajnos csak évtizedekkel később vettem észre. Az éghajlati rendszerről ezt írták: „Éghajlati rendszer jelenti a légkör, a hidroszféra, a bioszféra és az egyéb földi szférák, valamint azok kölcsönhatásainak összességét.” Az „egyéb földi rendszerek” helyett szöveghűen kifejezetten *geoszférát* kellett volna írniuk.)

Article 1
DEFINITIONS*

UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION
ON CLIMATE CHANGE

For the purposes of this Convention: ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (UNFCCC), 1992

1. “Adverse effects of climate change” means changes in the physical environment or biota resulting from climate change which have significant deleterious effects on the composition, resilience or productivity of natural and managed ecosystems or on the operation of socio-economic systems or on human health and welfare.
2. **Éghajlatváltozás: definíciószerűen antropogén**
“Climate change” means a change of climate which is attributed directly or indirectly to human activity that alters the composition of the global atmosphere and which is in addition to natural climate variability observed over comparable time periods.
3. **Hiányoznak a külső erők (pl. Nap)**
“Climate system” means the totality of the atmosphere, hydrosphere, biosphere and geosphere and their interactions.
4. “Emissions” means the release of greenhouse gases and/or their precursors into the atmosphere over a specified area and period of time.
5. “Greenhouse gases” means those gaseous constituents of the atmosphere, both natural and anthropogenic, that absorb and re-emit infrared radiation.

1992
(Magyarországon 1995):
A TUDOMÁNY
KISIKLATÁSÁNAK
ÉVE

A „1995. évi LXXXII. Törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény”-ben ferdtítés található:
„Éghajlati rendszer jelenti a légkör, a hidroszféra, a bioszféra és az egyéb földi szférák, valamint azok kölcsönhatásainak összességét.”
„Éghajlati rendszer jelenti az atmoszféra, a hidroszféra, a bioszféra és a geoszféra, valamint azok kölcsönhatásainak összességét.”

2. ábra

Az 1992-es évet - Magyarországon 1995-öt – a tudomány (a klímatudomány) kisiklatása évének tartom. Az IPCC – amint 1998-as irányelve tanúsítja (3. ábra) – kizárólag az antropogén éghajlatváltozás megismerésére koncentrál. Már az IPCC First Assessment Reportnak (1990) is ez volt a szemlélete.

PRINCIPLES GOVERNING IPCC WORK

Approved at the Fourteenth Session (Vienna, 1-3 October 1998) on 1 October 1998, amended at the Twenty-First Session (Vienna, 3 and 6-7 November 2003), the Twenty-Fifth Session (Mauritius, 26-28 April 2006), the Thirty-Fifth Session (Geneva, 6-9 June 2012) and the Thirty-Seventh Session (Batumi, 14-18 October 2013)

INTRODUCTION

1. The Intergovernmental Panel on Climate Change (hereinafter referred to as the IPCC or, synonymously, the Panel) shall concentrate its activities on the tasks allotted to it by the relevant WMO Executive Council and UNEP Governing Council resolutions and decisions as well as on actions in support of the UN Framework Convention on Climate Change process.

ROLE

Az IPCC kizárólag az antropogén éghajlatváltozási kockázatokra koncentrál.
Már az IPCC First Assessment Reportnak (1990) is ez volt a szemlélete.

2. The role of the IPCC is to assess on a comprehensive, objective, open and transparent basis the scientific, technical and socio-economic information relevant to understanding the scientific basis of risk of human-induced climate change, its potential impacts and options for adaptation and mitigation. IPCC reports should be neutral with respect to policy, although they may need to deal objectively with scientific, technical and socio-economic factors relevant to the application of particular policies.

3. ábra

Vajon hogyan jöhetett létre ez az abszurd helyzet? Az események egymásutánosságát az 4. ábra mutatja.

WMO (1951-, UN-szervezet): „Climate change refers to a statistically significant variation in either the mean state of the climate or in its variability, persisting for an extended period (typically decades or longer). Climate change may be due to natural internal processes or external forcings, or to persistent anthropogenic changes in the composition of the atmosphere or in land use.” (Korrekt.)

UNEP (1972-, Nairobi): saját megnevezése szerint „global environmental authority”, az ENSZ környezetpolitikáját (klímaváltozás, katasztrófák és konfliktusok, ökológiai menedzsment, környezeti kormányzás, veszélyes anyagok, erőforrás-hatékonyság) kialakító „program” (hatóság?)

IPCC (1988-, létrehozói: UNEP és WMO) „governing principle”-je: „understanding the scientific basis of risk of human-induced climate change” (?)

UNFCCC (1992) szerint az éghajlatváltozás definíciója: „climate change means a change of climate which is attributed directly or indirectly to human activity” (Inkorrekt leszűkítés.)

Inkorrekt definíciók és megközelítések kockázata:

1. **Körkörös érvelés** (petitio principii, „alapkérdéshez folyamodás”): informális érvelési hiba, amelyben a beszélő a következtetést a feltett bizonyítandó állítás igaznak feltételezésével igazolja.
2. **Természeti jelenségek (és törvények) figyelmen kívül hagyása** (mindent összetett jelenségben a bizonyítandó állítás igazságát bizonygatják)

4. ábra

A WMO 1873-as eredetű, 1951-es alapítási évű ENSZ-szervezet; klímaváltozási definíciójuk korrekt. Az 1972-ben alapított UNEP (ENSZ Környezetvédelmi Program) magát „*global environmental authority*”-nek tartja. A WMO és az UNEP 1988-ban közösen hozták létre az IPCC-t, aminek az irányelve (*governing principle*-je): „*understanding the scientific basis of risk of human-induced climate change*”. Ezt követően – a riói csúcstól – született meg az UNFCCC (1992) előbb említett, kicsavart definíciója, miszerint „*climate change means a change of climate which is attributed directly or indirectly to human activity*”.

Ferencz Orsolya előadása e szemléletet tükrözi. Valójában egy körkörös érvelés (*petitio principii*, „alapkérdéshez folyamodás”) illusztrációja: logikai hiba, ami évtizedek óta jellemzi e témakört. A következtetést ugyanis a feltett bizonyítandó állítás igaznak feltételezésével igazolja. Született tehát egy definíció, és az összes megfigyelést ebben a kontextusban (paradigmában) értelmezik. „*És máris kilyukadtunk egy körben forgó érvelésnél: abból indulunk ki, amit az elmélet megkövetel, majd azt állítjuk, hogy a tények igazolták az elméletet.*” (Erich Fromm: A rombolás anatómiája). Ez mélyen benne van az IPCC-klímatudományban: ez a lényege. Ez a fajta hozzáállás természeti jelenségek és -törvények figyelmen kívül hagyásával jár.

Kaotikus problémarendszer. A környezeti kérdések közül először nem a klímával foglalkoztam. A soproni egyetemen a környezettudományi szak vezetője voltam, amikor (2007-ben) jött a Föld Bolygó Nemzetközi Éve. Akkoriban az ENSZ-nek még ún. *Millenniumi Fejlesztési Célkitűzései* voltak, ezekből mára *Fenntartható Fejlesztési Célkitűzések* („*Sustainable Development Goals*” lettek. (Provokációnak fogható fel az *SDG* rövidítés is, mert az a *Soli Deo Gloria* közismert rövidítése.) A 17 pontból álló lista, ami az 5. ábrán látható: maga a zűrzavar. 10 éve javasoltuk Richard Smalley (2003) átlátható rendszerét, ami a problémák kezelési sorrendjét mutatja: 1. energia, 2. édesvíz, 3. élelmiszer (talaj), 4. környezet (és itt lenne a klíma helye), 5. társadalmi kérdések. A kapcsolódást színezés érzékelteti. Az „UN SDG” szerintem tudatosan lett ilyen kaotikus.

	A Smalley (2003) által javasolt rendszer (kezelési sorrend):	ENSZ „Fenntartható Fejlesztési Célkitűzések” (SDG, 2015-2030)
Az ENSZ SDG: kaotikus.	I. Energia (és nyersanyagok)	1. A szegénység felszámolása.
Mellé teszünk egy átlátható rendszert (Szarka, Brezsnayánszky, 2019-2012)	II. Édesvíz	2. Az éhezés megszüntetése.
	III. Talaj (élelmiszer)	3. Jó egészség.
	IV. Környezet	4. Minőségi oktatás.
	V. Társadalmi kérdések	5. Nemek közötti egyenlőség.
Az ENSZ SDG tudatosan kaotikus.	szegénység	6. Tiszta víz és köztisztaság.
	terrorizmus és háború	7. Megfizethető és tiszta energia.
	betegségek	8. Jó munkalehetőségek és gazdaságok.
	oktatás	9. Innováció és jó infrastruktúra.
	demokrácia	10. Egyenlőtlenség csökkentése.
	népesség	11. Fenntartható városok és közösségek.
		12. A források felelősségteljes használata.
		13. Fellépni az éghajlatváltozás ellen.
		14. Fenntartható óceánok.
		15. Fenntartható földhasználat.
		16. Béke és igazság.
		17. Partnerség a fenntartható fejlődésért.

5. ábra

Maurice Strong. A 6. ábrán azt látjuk, hogy hogyan alakult a környezettudomány és a környezetpolitika az elmúlt évszázad során. Röviden annyi történt, hogy a belátó humanista álláspontot képviselő Theodore Roosevelt USA-elnöktől eljutottunk egy naturalista elveket hirdető környezetpolitikussig, egy bizonyos Maurice Strongig.

A környezettudomány (környezetpolitika) alakulása

„Belátó humanista” környezetpolitikus a 20. század elején: Theodore Roosevelt (1858-1919) amerikai elnök (1905-1909): „Square Deal” eljárások trösztök ellen + a természet- és a természeti erőforrások védelme)

1961: World Wildlife Fund (WWF, egyik alapító: Maurice Strong)
1962: Rachel Carson: Csendes tavasz (a modern környezeti mozgalom kezdete)
1968: a Római Klub megalakítása (Maurice Strong?)
1970: az első Föld Napja
1971: Greenpeace, Friends of the Earth International (FoEI; „Think globally, act locally!”)
1971: M. Strong, B. Ward: R. Dubos: Only One Earth: The Care and Maintenance of a Small Planet
1972: „A növekedés határai” (Limits to Growth)
1972: Stockholm UN Környezetvédelmi Világkonferencia (elnöke: Maurice Strong)
1972: UNEP (ügyvezető igazgató 1975-ig: Maurice Strong, majd a Petro Canada vezetője lett)
1974: Worldwatch Institute (WWI) alapítása
1983: Brundtland Commission (tag: Maurice Strong); 1987: Brundtland-jelentés (“Our Common Future”: SD definíció)
1984: az első „State of the World” jelentés (WWI)
1988: Precautionary Principle („Vorsorgeprinzip”, elővigyázatossági elv)
1988: az UN IPCC megalakítása (szorgalmazója: Maurice Strong)
1992: UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change) „climate change” definíció
1992: UN Earth Summit, Rio de Janeiro (szervezője Maurice Strong)
2005: Kyoto Protocol (előkészítője Maurice Strong)
2015: Párizsi Klímaegyezmény
2019: „klímavészhelyzet” (UN Climate Summit, 2019.09.23.)

„Naturalista” környezetpolitikus a 20-21. század fordulóján: Maurice Strong (1929-2015), Világuralom?

6. ábra

Összekuszált környezeti problémarendszert és klímaváltozás-definíciót tapasztaltunk. Az állítom, hogy a máig vezető folyamatokat az elmúlt 60 év nagy részében egyetlenegy személy, Maurice Strong irányította, és tudatosan irányította így. (Kétségtelenül zseni volt: 17 évesen már felfigyelt rá egy ENSZ-vezető; egyesek szerint „Rasputyin és Machiavelli keveréke”). Neve ott szerepel csaknem minden kulcseseménynél, amely a környezettudományt és a környezetpolitikát alakítja. Ismerve elkötelezettségét, nem véletlenül került oda az ábrára a „világuralom”.

Figyelmeztető természeti törvény az egyszerű emberek és a mohók harcáról (DIAGNÓZIS AZ EMBERISÉGRŐL?):

Amíg a kellőképpen fragmentált térségekből álló életterekben az ún. önző és együttműködő típusú baktériumok egyaránt fennmaradnak, addig az osztott élettereket egyetlen homogén lélettérre nyitva az „önző” baktériumok elpusztítják az együttműködőket, majd önmagukat is elkezdik fölfalni. (Hol et al. 2013).

Szarka (2017): A mai globális környezeti kihívások függetlenek az éghajlatváltozás éppen aktuális tendenciájától. Magyar Tudomány, 2017. június, 680-685.

Zöldszervezetek, média: az „önzők” eszközei

Szarka L. (2019): Föld és ember. MTA székfoglaló, 2019. szeptember 17.

<https://www.youtube.com/watch?v=X1tyzRnbLlO>

7. ábra

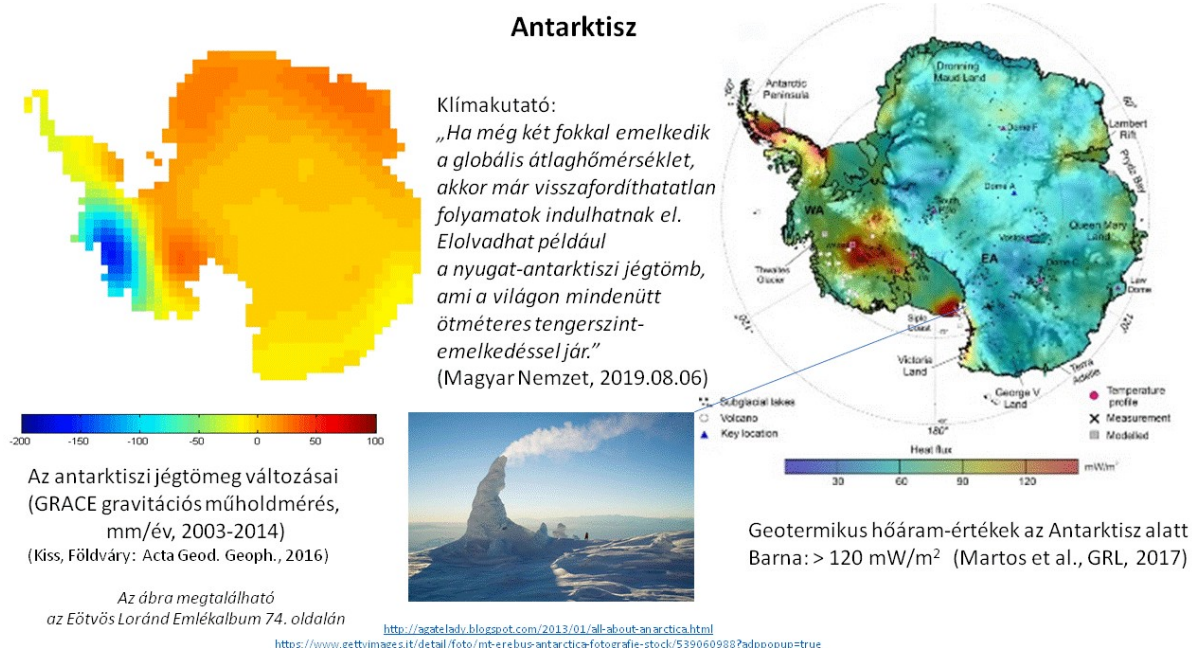
2017-ben – egy 9 cikkos Magyar Tudomány-gyűjteményben – tanulmányt írtam arról, hogy a mai globális környezeti kihívások lényegében függetlenek az éghajlatváltozás éppen aktuális tendenciájától. A 7. ábra felvillant egyéb összefüggéseket is. Czelnai Rudolf akadémikus egyszerű, 2011-es megfogalmazása szerint a klíma: „maszlag”, és a lényeg az energia fölötti uralom megszerzése. Ebben a kontextusban egészen más „a leányzó fekvése”.

Értékrend. A 20. században a Földet *zsákmánynak* tekintették. Most lényegében ugyanonnan sugallják a *tabu* szemléletet... (Maurice Strong a *Petro Canada*-nak is volt elnöke.) Úgy gondolom, hogy értékrend nélküli környezettudomány nincsen. A 8. ábrán mutatott alapesetek közül a Földdel kapcsolatban a „*művelje és őrizze*” hozzáállást javaslom a „*zsákmány*” és a „*tabu*” között. A tabu-szemlélet („*Save the Earth*”) szerint emberi kezek tartják a Földet: természettudományi szempontból is nonszensz.

8. ábra

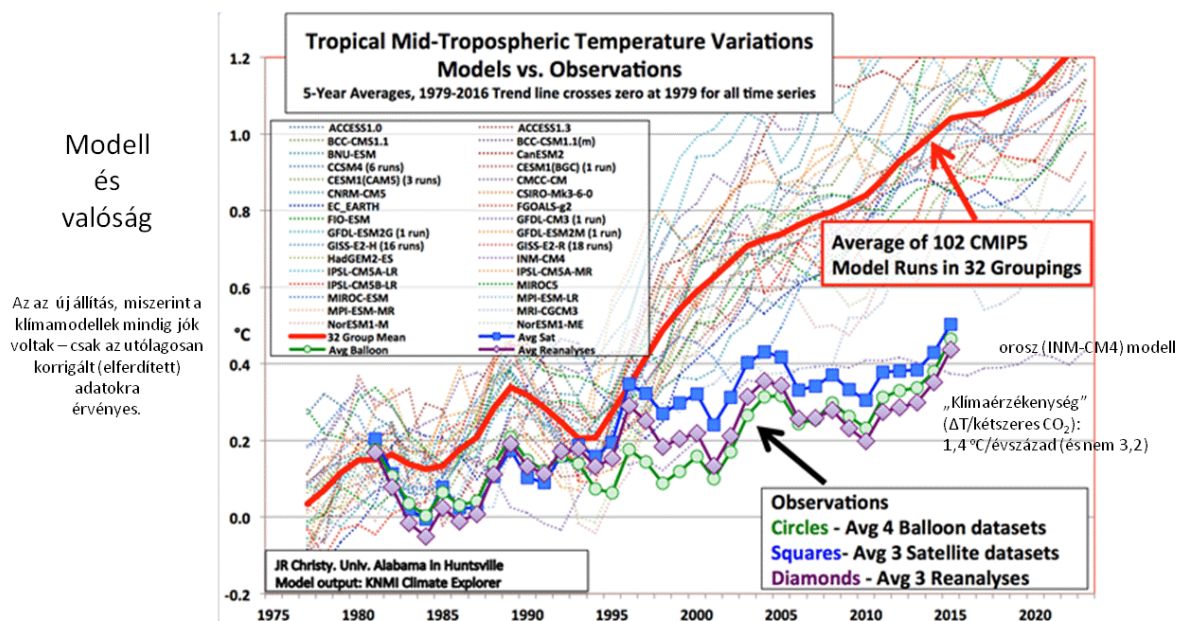
Nyugat-Antarktisz. Geofizikusként nem hagyhatom szó nélkül a következő klímakutatói nyilatkozatot: „*Ha még két fokkal emelkedik a globális átlaghőmérséklet, akkor már visszafordíthatatlan folyamatok indulhatnak el. Elolvadhat például a nyugat-antarktisi jégtömb, ami a világon mindenütt ötméteres tengerszint-emelkedéssel jár.*” (Magyar Nemzet, 2019.08.16).

9. ábra

Effélékről már mindenki hallott. Ha megnézzük az Antarktisz tömegváltozását mutató gravitációs műhold-térképet (9. ábra bal oldala), kizárólag a kontinens nyugati oldala mutat jég-tömegcsökkenést. A kontinens többi részén inkább nő a jég-tömeg. (A bemutatott gravitációs térkép az Eötvös Loránd Emlékalbum 74. oldalán is megtalálható.) A kontinens geotermikus hőáram-térképe (9. ábra jobb oldala) az Andok folytatását jelentő Nyugat-Antarktisz területén mutatja a legnagyobb hőáram-értékeket. Ez arra utal, hogy a 2-3 km vastag jég-reteg alatt vulkáni tevékenység van. Nyugat-Antarktiszon még fumarolát is lehet látni. A tengerszint-emelkedés megállításához hatásosabb lenne a vulkáni tevékenység leállítását követelni, mint a széndioxid-kibocsátását!

Modell és valóság. Eltérés van a klímamodellek előrejelzése és a megfigyelések között (10. ábra). 102 modellből egyedül az az orosz INM-CM4 modell jelent kivételt, amelyik nem erőlteti túl a CO₂-hőmérséklet között az IPCC által feltételezett - klímaérzékenységi - kapcsolatot.

Az az új állítás, miszerint a klímamodellek mindig jók voltak – csak az utólagosan korrigált (elferdített) adatokra érvényes.

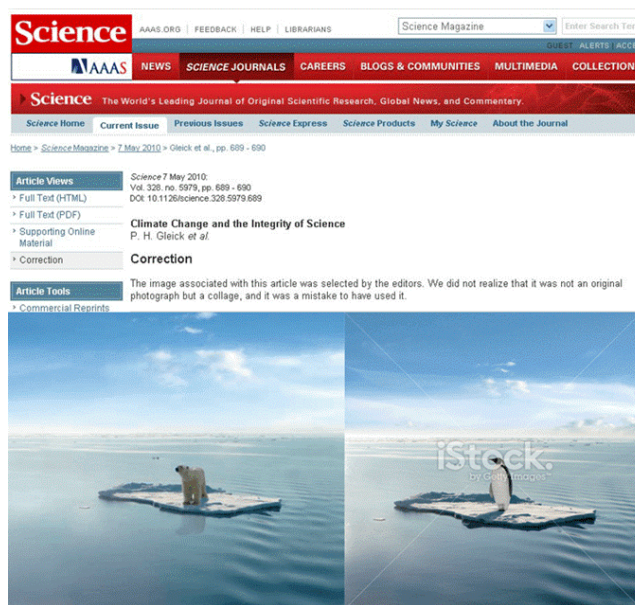
Adatforrás: <https://www.wattsupwiththat.com/2017/11/03/what-you-wont-find-in-the-new-national-climate-assessment/>
<https://www.ametsoc.org/ams/index.cfm/publications/bulletin-of-the-american-meteorological-society-bams/state-of-the-climate/>

10. ábra

Fake-news. A klíma terén határtalan fakenews-terjesztés tapasztalható (11. ábra). Az úszó jégmezőn álló jegesmedvének a Science folyóiratban publikált fényképéről hiába derült ki, hogy Photoshop-termék (amit a Science-ben közölt korrekció tanúsítja), a kép világszerte elterjedt. Az mta.hu-n is számos klímatudományi valótlanúság jelent meg 2019 folyamán. „2019. november 15-én, pénteken a Diákok az Akadémián program keretében a Kommunikációs Főosztály az MTA Székházban egyoldalú, mozgalmi jellegű előadást (gyakorlatilag: klímapénteket) szervezett, ahol – példának okáért – Leonardo di Capriót a független és objektív tudomány képviselőjeként állították be, ahol tudományon kívüli szervezet hirdette, hogy Budapesten hol lehet vegán burgert kapni, és ahol egy kutató a Díszteremben azzal tömte négyszáz diák fejét, hogy „a tehének fosszilis szénát esznek” (SzL: Hozzászólás az MTA Közgyűlésén, 2019. december 2-án).

A klímakutatási projekteket kötelezni kellene, hogy a projektköltség 5-10 százalékát kritikai elemzésre fordítsák. A sok-sok új elképzelés közül két példa: (1) A Nap mágneses terének változásaiból eredően 2020-2055 között többen globális lehűlés jeleznek előre. A kockázatelemzés megérné, hogy az efféle kevésbé valószínű eshetőségekre is gondoljunk. (2) A másik példa pedig Miskolczi Ferenc, aki nem mással, mint Marx Györggyel írta első publikációját e témából.

Fake news-ok, határtalanul

a

...

(a) Az mta.hu a Nemzeti Vízprogramról szóló hír (<https://mta.hu/nemzeti-viztudomanyi-program/novekvo-veszelyek-es-allando-termeszetvedelmi-kihivások-az-edesvizek-biodiverzitanak-megorzeseben-109728>)

bevezetőjében azt írja, hogy "Beléptünk egy új földtörténeti korbba, az antropocén korszakába". Ez tételesen nem igaz: az antropocén nem fogadta el az International Union of Geological Sciences.

(b) "Amennyiben nem csökken az üvegházhatású gázok kibocsátása, több évszázadon át folytatódni fog a tengerszint-emelkedés."

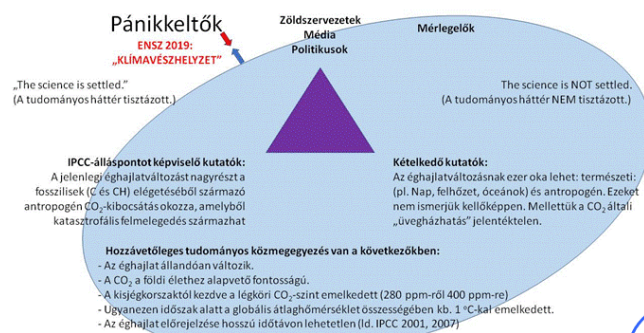
(https://mta.hu/tudomany_hirei/a-tenger-mindenkepp-emelkedni-fog-csak-nem-mindegy-mennyire-az-ippc-kulonjelentese-109996). A tengerszint-emelkedés 20 ezer éve egyfolytában tart (azóta kb. 130 méternyi szintemelkedés történt), egészen más (földfizikai-csillagászati) okokból.

(c) A https://mta.hu/tudomany_hirei/gyors-klimavedelmi-intezkedesek-szuksegesek-az-europaban-elok-egeszsege-erdekeben-109776 hírben azt írják, hogy "A melegedő klíma miatt Európában új betegséghordozók jelennek meg. Ilyen az ázsiai tigrisszúnyog (*Aedes albopictus*) nevű moszkító...", miközben régóta ismert, az *Aedes albopictus* a világkereskedelemmel (használt autógumikban és szerencsebambuszokban) terjed.

2019. november 15-én, pénteken a Diákok az Akadémián program keretében hogyan szervezhetett a Kommunikációs Főosztály az MTA Székházban egyoldalú, mozgalmi jellegű előadótüntetést, amelyben – példának okáért – Leonardo di Caprio-t a független és objektív tudomány képviselőjeként állították be, ahol tudományon kívüli szervezet hirdette, hogy Budapesten hol lehet vegán burgert kapni, és ahol egy kutató a Dízsteremben azzal tömte négy száz diák fejét, hogy „a tehének fosszilis széndiót esznek”?

(Szl: Hozzászólás az MTA Közgyűlésén, 2019. december 2-án)

11. ábra

Mire van szükség:

1. Elfogulatlan tudományos vitákra
2. Háttérbeli értékrend láttatására

http://real.mtak.hu/103783/1/AkademiaiErtesito_1898_pages281-284.pdf

12. ábra

Összefoglalás. Amikor az 1. ábrán megfogalmazott kérésemet a 12. ábrán újra felmutatom, Eötvös Lorándot idézem, egy MTA-elnöki beszédéből: „Változatlanul és mozdulatlanul semmi sem marad ezen a világon. Változik a lehülő föld alakja, s még a csillagok járása is, és változik mindaz, a mit e földön az ember alkot, mikor életszükségleteit és ábrándjait kielégíteni törekszik.” Majd így folytatja: „A tudomány, mely e változásokat figyelemmel kíséri és folytonos összefüggésükben leírni törekszik, nem döntötte még el azt a kérdést, s talán nem fogja eldönteni sohasem, vajjon azok javulást vagy romlást jelentenek-e? Ez nem is annyira a tudomány kérdése, mint inkább a hitnek és a tagadásnak örökös vitája, a hitnek, mely szebb jövővel kecsegtetve tettekre serkent, a tagadásnak, mely törekvéseinket céltalanoknak tüntetve elő, a kétségbeesésbe hajt.” Tehát: elfogulatlan tudományos vitákra van szükség és a háttérbeli értékrendek felmutatására.

Elnöki megnyitó beszéd.

B. Eötvös Loránd akad. elnöktől.

(Előadta a május 8-iki közülésén.)

Változatlanul és mozdulatlanul semmi sem marad ezen a világon. Változik a lehülő föld alakja, s még a csillagok járása is, és változik mindaz, a mit e földön az ember alkot, mikor életszükségleteit és ábrándjait kielégíteni törekszik.

A historia, a természet történetje éppen úgy mint az emberiség történetje, a jelenkor iskolájában arra tanít, hogy ezek a változások nem egyes pillanatokban, hanem folytonosan mennek végbe és hogy azok a nevezetes események is, melyeket a krónika tábláján följegyzésre méltat, csak e folytonos változásoknak s az őket létesítő tényezőknek szembőlőbb megnyilatkozásai.

A tudomány, mely e változásokat figyelemmel kíséri és folytonos összefüggésükben leírni törekszik, nem döntötte még el azt a kérdést, s talán nem fogja eldönteni sohasem, vajjon azok javulást vagy romlást jelentenek-e? Ez nem is annyira a tudomány kérdése, mint inkább a hitnek és a tagadásnak örökös vitája, a hitnek, mely szebb jövővel kecsegtetve tettekre serkent, a tagadásnak, mely törekvéseinket céltalanoknak tüntetve elő, a kétségbeesésbe hajt.

Istennek hála, az emberi szívben e két ellenfél közül a hit az erősebb, mert bár a multak dicsőítése és a jelennek becsmérlése minden divatos szólásformák között talán a legrégebben divatos, nem gondolhatom, hogy túlnagy volna azon komolyan kétségbeesettek száma, a kik az ily mondásokból szigorú logikával a folytonos romlás tételét vonván le, a javulás lehetőségét még a jövőben is tagadják.

Hivatkozások

- Christy J R (2017): Testimony of John R. Christy, Professor of Atmospheric Science, Alabama State Climatologist, University of Alabama in Huntsville. U.S. House Committee on Science, Space & Technology, 29 Mar 2017.
- Czelnai R (2011): Meddig játsszuk még, hogy mindenki másról beszél (?). Természet Világa 142., 4. szám
- Fodor J (1890): A levegőről. Természettudományi Közlöny 12, 409-421.
- Kiss A, Földváry L: (2017): Uncertainty of GRACE-borne long periodic and secular ice mass variations in Antarctica. Acta Geod. Geoph., 52: 497–510 (elektronikus megjelenés: 2016)
- Martos Y M, Catalán M, Jordan T A, Golynsky A, Golynsky D, Eagles G, Vaughan D G (2017): Heat Flux Distribution of Antarctica Unveiled. Geophysical Research Letters Volume 44, Issue 22.
- Marx, G. and Miskolczi, F. 1981: The CO₂ greenhouse effect and the thermal history of the atmosphere. Adv. Space Res., Vol. 1, pp. 5-18
- Science (2010): Corrections and Clarifications. Science, 07 May 2010: Vol. 328, Issue 5979, pp. 690
- Smalley R (2003): Top Ten Problems of Humanity for Next 50 Years. Energy & NanoTechnology Conference, Rice University, May 3, 2003.
- Szarka (2017): A mai globális környezeti kihívások függetlenek az éghajlatváltozás éppen aktuális tendenciájától. Magyar Tudomány, 680-685.
- Szarka L (2019): Föld és ember. MTA rendes tagsági székfoglaló előadás. Kézirat. <https://www.youtube.com/watch?v=B3rRmOPJpgs>
- Szarka L, Brezsnaynszky K (2011): Globális környezeti alapkérdésekről. In: Baranyi Béla – Fodor István (szerk.): A környezetipar lehetőségei Magyarország újraiparosításában. MTA RKK, Pécs